

Crisi i eficiència

És en moments de crisi quan es necessita la capacitat, l'experiència i l'esforç, perquè s'ha de ser més eficient

JOAQUIM COELLO

EL PUNT, 26/01/10

Deia el president Azaña: «*Si los españoles sólo hablaran de lo que saben se produciría un gran silencio que nos permitiría pensar.*» La paraula castellana «*tertulia*», no traduïble a qualsevol altra llengua, descriu la conversa informal en què els participants parlen de manera espontània, sense més reflexió, d'assumptes sense transcendència. *Tertúlia* és una paraula que no existeix per a anglosaxons, germànics i francesos, perquè és un concepte desconegut per a ells; qui parlaria sense haver pensat què dir, sense informació, sense certeses, sense dades, confiant en la sola espontaneïtat del moment? L'extensió i difusió de les *tertúlies* a ràdios i televisions on es parla sense reflexió i informació d'assumptes transcendents, és a dir, *tertúlies* per la forma però no pel fons, són especialment nocives. Parlar sense pensar de coses intrascendents és banal; parlar sense pensar sobre qüestions transcendents o importants és irresponsable i confon qui ho escolta, és a dir, fa mal. Reconfirmen aquests usos l'afirmació d'Azaña perquè el debat sobre idees i fets no pot desenvolupar-se a partir de la pura espontaneïtat, la manca de reflexió, la manca de dades i l'absència de control i rigor sobre les afirmacions. Certament abunden en excés les *tertúlies* en els mitjans de comunicació, sobretot en els no escrits, perquè sovint generen confrontació més que diàleg i desinformació més que coneixement.

La crisi econòmica i en conseqüència la reducció de vendes i beneficis de les empreses, ha fet explícites les seves ineficiències. És necessari reduir despeses de manera específica, cosa que en èpoques de creixement no ho és ja que queden aquestes compensades per un major volum de vendes i el seu impacte sobre la rendibilitat es dilueix. La gestió empresarial en èpoques d'estancament econòmic i deflació és més complexa que en èpoques de creixement, perquè el control de costos, la reducció de les despeses variables i fixes, l'acció comercial, les inversions en actius tangibles o intangibles, van a contracorrent de la tendència general de l'economia i requereixen accions més intenses i també més singulars i diferenciades que les que s'han de prendre en èpoques d'expansió.

En l'àmbit polític la necessitat d'incrementar les despeses públiques en temps de crisi per poder reforçar en qualitat i extensió els serveis públics redueix la disponibilitat de diners per polítiques d'inversió, de creixement i de dinamització de l'economia, qüestió essencial per sortir de la crisi, és a dir, es disposa de menys recursos per redreçar l'economia quan més necessaris són aquests, i això obliga el governant a l'increment de l'eficiència en la gestió pública per aconseguir més de menys.

«Totes les famílies felices s'assemblen i cada família dissortada ho és a la seva manera», és la primera frase d'*Anna Karèнина*, novel·la, tragèdia i obra mestra de la literatura universal. La felicitat fa l'home menys imaginatiu, menys incisiu, és en la dificultat i la desgràcia quan les persones s'esforcen per buscar solucions per resoldre allò que sembla irresoluble. Moltes obres d'art, des de les plàstiques a les lletres i la música, han estat creades en temps d'extrema dificultat de l'artista i de

l'entorn, des del *Quixot* de Cervantes al *Messies* de Händel o la mateixa *Guerra i pau*.

Segons Manuel Azaña, cal parlar i actuar des de la reflexió, és en moments de crisi quan, tant en l'àmbit privat com el públic, es necessita la capacitat, l'experiència i l'esforç, perquè s'ha de ser més eficient. Afirmava Tolstoi que la felicitat és anodina i uniforme, i la infelicitat, estimuladora. Semblen aquests missatges dispersos i sense connexió, però no ho són, perquè la dificultat estimula el pensament i aquest permet trobar i planificar les solucions per abordar aquells problemes que semblarien impossibles de resoldre en circumstàncies normals de *felicitat* intrascendent i uniformitzadora. Estem en els temps actuals en aquestes circumstàncies, i per tant hem d'actuar en l'àmbit personal i públic amb més diligència, agudeses i reflexió. No tot és vàlid i, com diuen els economistes, importa sobretot el cost d'oportunitat, és a dir, el cost de no fer una cosa, perquè mentre no es fa se'n fa una altra que és possiblement menys important o menys urgent. Marañón ho deia amb unes altres paraules: hem de ser drapaires del temps, arreplegar-ne tots els retalls i aprofitar aquest eficaçment, fent el que és més important i abandonant el que és accessori.